

# 2. ZDRAVSTVENO STANJE PREBIVALSTVA





## 2.4.4 SLADKORNA BOLEZEN

Sladkorna bolezen s spremljajočo obolevnostjo, socialnimi in ekonomskimi posledicami za obolele in njihove družine ter zahtevami za zdravstveni sistem in vso družbo je v razvitejših državah velik izziv tako v okviru javnega zdravja kot tudi sicer v družbi. Število obolelih se iz leta v leto povečuje. Ob koncu leta 2021 je v Sloveniji več kot 123.000 oseb prejelo zdravila za zniževanje glukoze (krvnega sladkorja) v krvi. Poleg teh bolnikov so še tisti, ki so raven glukoze v krvi lahko uravnavali brez zdravil (zlasti s pomočjo prehrane), ter tisti, ki še ne vedo, da se je pri njih pojavila sladkorna bolezen.

Sladkorna bolezen je presnovna bolezen (oz. skupina bolezni), za katero je značilna povečana koncentracija glukoze (krvnega sladkorja) v krvi. Nastane zaradi pomanjkanja hormona inzulina ali zmanjšane odzivnosti celic in tkiv na inzulin. Glede na vzrok kroničnega povišanja koncentracije glukoze v krvi (hiperglikemija) je najpogostejši tip 2 (pribl. 90–95 % primerov), pri katerem sta v razvoj bolezni vključena oba vzroka. Od 5 do 10 % oseb s sladkorno boleznijo ima sladkorno bolezen tipa 1. Zanj je značilno hitro dokončno prenehanje nastajanja inzulina in v večini primerov nastopi v otroštvu ali mladostniški dobi. Manjši delež sladkorne bolezni je povezan z drugimi vzroki. V nosečnosti se pojavi nosečnostna sladkorna bolezen, ki pri dveh tretjinah primerov preneha v nekaj mesecih po porodu, vendar je to skupina z večjim tveganjem za razvoj sladkorne bolezni. V letu 2021 se je pri 21 % nosečnic pojavila nosečnostna sladkorna bolezen.

V Sloveniji je bilo z anketno raziskavo o zdravju in zdravstvenem varstvu (EHIS) po enotni evropski metodologiji v letu 2019 ugotovljeno, da je delež prebivalcev s sladkorno boleznijo, starejših od 15 let, znašal 7,8 %. Razširjenost sladkorne bolezni in trende lahko opišemo tudi s pomočjo podatkov o prejemnikih zdravil za zniževanje glukoze v krvi. V letu 2021 je bilo takih 123.420 oseb.

Na večanje deleža prebivalstva s sladkorno boleznijo kot pri večini kroničnih bolezni hkrati vpliva več dejavnikov: spremenjeno razmerje med odkrito in neodkrito sladkorno boleznijo (večji delež odkrite sladkorne bolezni, izvaja se aktivno presejanje), demografske spremembe z večanjem populacije starostnikov, pojavljanje sladkorne bolezni pri nižji starosti, izboljšano zdravljenje in daljše preživetje oseb s sladkorno boleznijo ter povečanje števila bolnikov s sladkorno boleznijo zaradi večje razširjenosti dejavnikov, ki prispevajo k razvoju sladkorne bolezni (predvsem debelosti).

2.4.4 Slika 1: *Nekaj dejstev o sladkorni bolezni, 2021*

> Kronična bolezen – precej pogosta, predvsem med starejšimi

> Zelo stara bolezen

> Ne boli, a se o njej mnogo sliši



DRŽAVNI PROGRAM ZA OBVLADOVANJE  
SLADKORNE BOLEZNI 2020-30

Vir: Nacionalna konferenca o sladkorni bolezni, 2021



## SLADKORNA BOLEZEN 2021

**123.420** prejemnikov zdravil za zniževanje glukoze v krvi  
v vzhodnem delu države je pogostejša

**1.852** hospitalizacij pri osebah, starih 15 in več let (glavna diagnoza)

**476** umrlih (osnovni vzrok smrti)

**21 %** porodnic s sladkorno boleznijo v nosečnosti

**18 %** starejših, 65 in več let, ima z zdravili  
zdravljeno sladkorno bolezen

Sladkorna bolezen je pogostejša med moškimi

56.333



5,4

Stopnja prevalence na 100 prebivalcev

123.420

prejemnikov zdravil  
za zniževanje glukoze

67.087



6,3

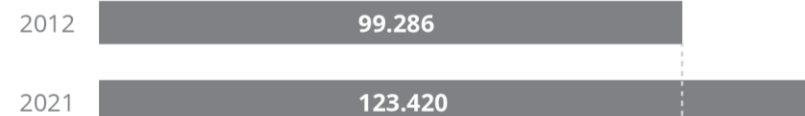
V starostnih skupinah med **50. in 69. letom** je **1,7-krat pogostejša**  
pri moških kot pri ženskah.

Viri:

Evidenca porabe zdravil, izdanih na recept (NIJZ 64)

Raziskava Z zdravjem poveza vedenjski slog (CINDI), NIJZ, 2020

V desetletnem obdobju se je število bolnikov, ki prejema  
zdravila za zniževanje glukoze v krvi, povečalo za **24 %**



**13.620** novih prejemnikov zdravil  
za zniževanje glukoze v krvi.

Število novih obolelih se iz leta v leto povečuje.

Izdatki za zdravila in medicinske pripomočke  
za zdravljenje sladkorne bolezn:



**43,3** zdravila za  
zdravljenje  
mio. eur sladkorne bolezn



**27,3** medicinski  
pripomočki  
mio. eur pri zdravljenju

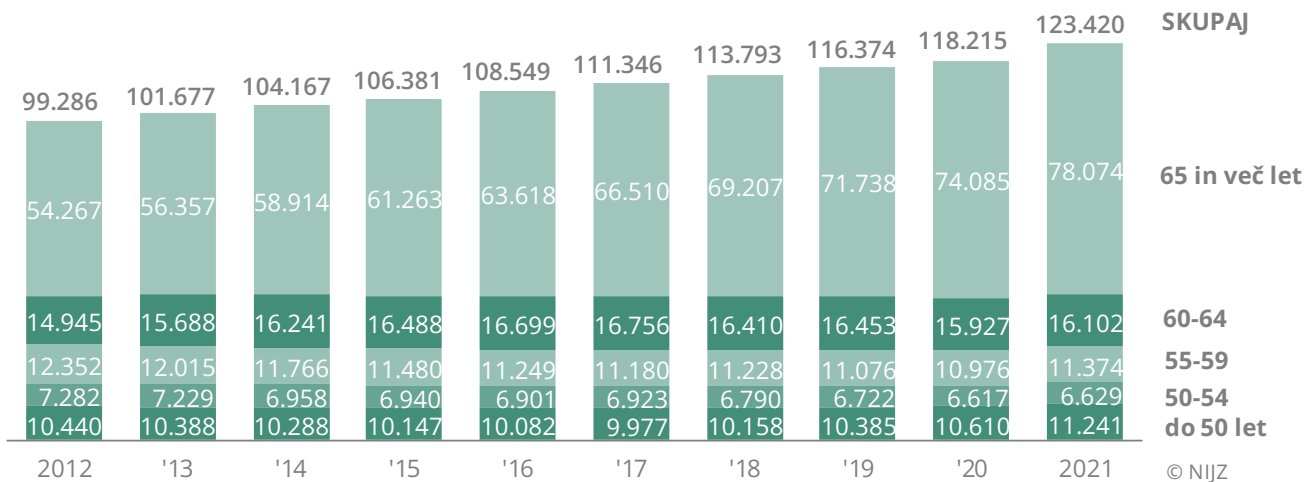
Med bolniki s sladkorno boleznijo je **čezmerna**  
**hranjenost pogostejša kot v splošni populaciji**



- čezmerna telesna masa: 43 % oseb (18–74 let),
- debelost: 39 % oseb (18–74 let).



2.4.4 Slika 2: **Prejemniki zdravil za zniževanje glukoze v krvi po starostnih skupinah, Slovenija, 2012–2021**

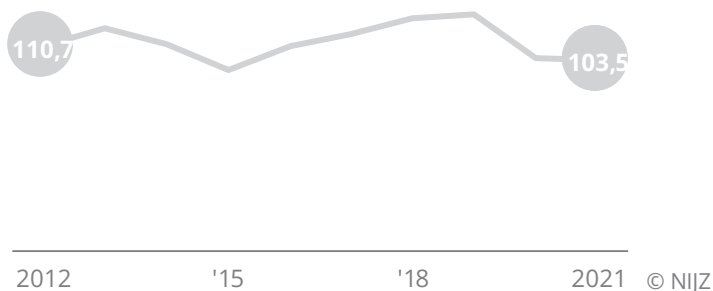


V desetletnem obdobju 2012–2021 se je število bolnikov s sladkorno boleznijo, ki prejemajo zdravila za zniževanje glukoze v krvi, **povečalo za 24 %.**

Viri: Evidenca porabe zdravil, izdanih na recept (NIJZ 64)  
© NIJZ

2.4.4 Slika 3: **Hospitalizacije zaradi sladkorne bolezni, Slovenija, 2012–2021**

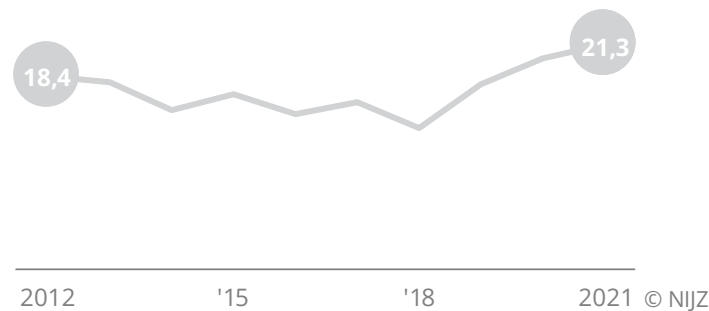
Hospitalizacije na 100.000 prebivalcev



Viri: Evidenca bolezni, ki zahtevajo zdravljenje v bolnišnici, BOIT, NIJZ

2.4.4 Slika 4: **Standardizirana stopnja umrljivosti zaradi sladkorne bolezni, Slovenija, 2012–2021**

SSS umrljivosti na 100.000 prebivalcev



Viri: Zdravniško poročilo o umrli osebi, NIJZ

**Umrljivost in SSS umrljivosti sta v letu 2020 in 2021 večji kot kadarkoli do sedaj v opazovanem obdobju.**



## I. RAZŠIRJENOST (PREVALENCIA)

2.4.4 Tabela 1: **Prejemniki zdravil za zniževanje glukoze v krvi in starostno specifična stopnja prevalence z zdravili zdravljenih sladkorne bolezni po spolu in starostnih skupinah, Slovenija, 2021**

	Število			Starostna specifična stopnja razširjenosti (prevalence)		
	Moški	Ženske	SKUPAJ	na 100 preb. starostne skupine		SKUPAJ
0-4 let	22	12	34	0,0	0,0	0,03
5-9	72	72	144	0,1	0,1	0,13
10-14	136	147	283	0,2	0,3	0,26
15-19	212	198	410	0,4	0,4	0,43
20-24	182	338	520	0,3	0,7	0,51
25-29	234	567	801	0,4	1,1	0,72
30-34	407	739	1.146	0,6	1,2	0,87
35-39	738	769	1.507	0,9	1,1	1,02
40-44	1.429	1.008	2.437	1,7	1,3	1,51
45-49	2.578	1.381	3.959	3,2	1,9	2,56
50-54	4.321	2.308	6.629	5,7	3,2	4,48
55-59	7.348	4.026	11.374	9,5	5,3	7,45
60-64	10.019	6.083	16.102	14,0	8,4	11,17
65-69	12.719	8.387	21.106	19,0	11,9	15,37
70-74	11.430	9.142	20.572	21,9	15,4	18,45
75-79	7.250	7.792	15.042	22,6	18,1	20,04
80-84	5.121	7.035	12.156	21,4	18,7	19,75
85-89	2.235	4.398	6.633	18,7	17,5	17,90
90+	634	1.931	2.565	15,0	13,8	14,10
<b>SKUPAJ</b>	<b>67.087</b>	<b>56.333</b>	<b>123.420</b>	<b>6,3</b>	<b>5,4</b>	<b>5,86</b>



**Največja starostno specifična stopnja razširjenosti (prevalence) z zdravili zdravljenih sladkorne bolezni je ugotovljena pri moških v starosti 70-79 let, med katerimi znaša okvirno 22 % (22 primerov na 100 moških v starosti 70-79 let ali skoraj vsak četrty moški te starosti).**

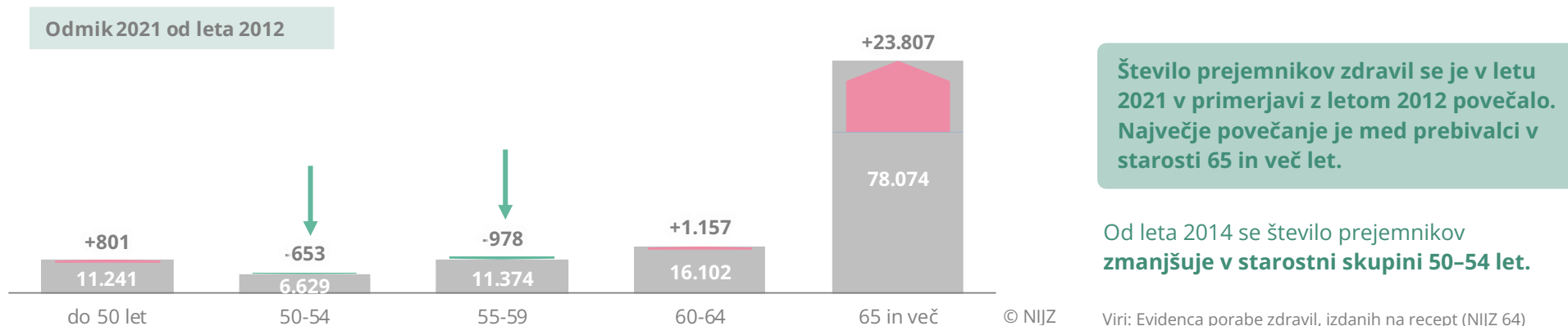
Med osebami, starimi 65 in več let, ima z zdravili zdravljenih sladkorno bolezen tipa 2 17 % prebivalcev.

**Tveganje za pojav sladkorne bolezni tipa 2 je večje pri moških in starejših.** Po 40. letu je med moškimi delež sladkorne bolezni večji kot med ženskami. V starostnih skupinah med 40. in 74. letom je 1,5-krat pogostejša pri moških kot pri ženskah.

Viri: Evidenca porabe zdravil, izdanih na recept (NIJZ 64)



2.4.4 Slika 5: *Prejemniki zdravil za zniževanje glukoze v krvi po starostnih skupinah, Slovenija, odmik leta 2021 od leta 2012*



2.4.4 Tabela 2: *Število prejemnikov zdravil za zniževanje glukoze v krvi, stopnja prevalence in starostno standardizirana stopnja prevalence na 100 prebivalcev 18 let in več po spolu, Slovenija, 2012–2021*

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
<b>Število</b> oseb s sladkorno boleznijo 18 let in več	98.720	101.032	103.533	105.714	107.947	110.743	113.166	115.735	117.551	122.726
<b>Stopnja razširjenosti (prevalence)</b> na 100 preb. 18 let in več	5,8	5,9	6,1	6,2	6,3	6,5	6,6	6,7	6,8	7,1
<b>SSS razširjenosti (prevalence)</b> na 100 preb. 18 let in več	<b>6,2</b>	<b>6,3</b>	<b>6,3</b>	<b>6,4</b>	<b>6,4</b>	<b>6,5</b>	<b>6,5</b>	<b>6,5</b>	<b>6,6</b>	<b>6,7</b>
Moški	7,0	7,1	7,2	7,3	7,3	7,5	7,5	7,6	7,6	7,9
Ženske	5,4	5,4	5,5	5,5	5,5	5,5	5,6	5,6	5,6	5,7

Viri: Evidenca porabe zdravil, izdanih na recept (NIJZ 64)

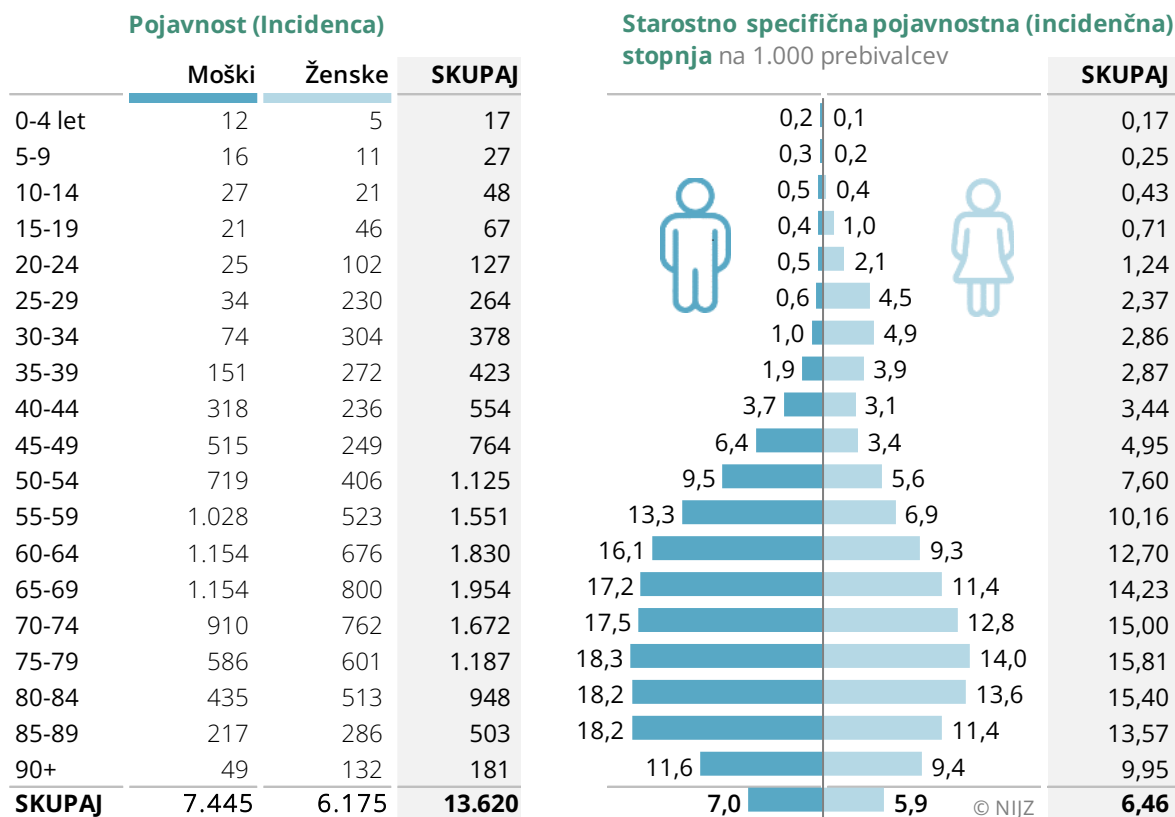
Ob predpostavki, da se podobno kot v drugih evropskih državah tudi v Sloveniji približno 15 % oseb z ugotovljeno sladkorno boleznijo zdravi brez zdravil, samo s primerno prehrano, telesno dejavnostjo in zmanjšanjem telesne mase, bi bilo **za leto 2021 ocenjeno število obolelih z ugotovljeno sladkorno boleznijo približno 141.100.**

Pregled gibanja starostno standardiziranih stopenj razširjenosti (prevalence) z zdravili zdravljenih sladkorne bolezni po spolu v obdobju 2012–2021 kaže, da je **boleznost s sladkorno boleznijo hitreje naraščala pri moških kot ženskah.** Glede na to, da je bila stopnja pojavnosti (incidence) v obdobju 2012–2020 dokaj stalna, je večje povečanje razširjenosti sladkorne bolezni pri moških verjetno posledica dejstva, da bolezen hitreje odkrijejo in bolniki dlje časa preživijo z njo.



## II. POJAVNOST (INCIDENCA)

2.4.4 Tabela 3: **Novi primeri z zdravili zdravljene sladkorne bolezni** po spolu in starostnih skupinah, Slovenija, 2021



**Pojavnost (incidenca)** z zdravili zdravljene sladkorne bolezni po 50. letu starosti je znašala pri moških 15 na 1.000 prebivalcev, pri ženskah 10 na 1.000 prebivalk.

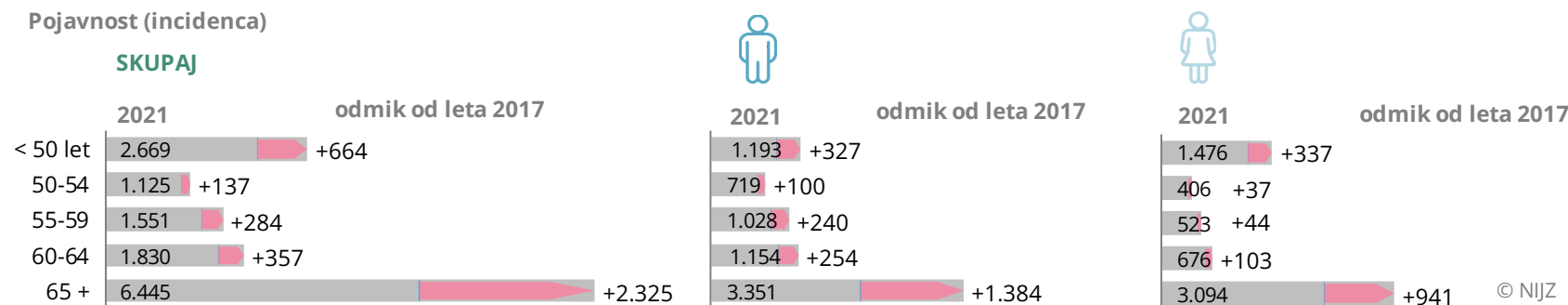
**Stopnja pojavnosti (incidence)** je bila

- **pri moških** v vseh starostnih skupinah po letu 40 višja kot pri ženskah,
- **pri ženskah** večja v rodnem obdobju zaradi nosečnosti sladkorne bolezni, po 50. letu pa se poveča predvsem zaradi pojavljanja sladkorne bolezni tipa 2.

Viri: Evidenca porabe zdravil, izdanih na recept (NIJZ 64)



2.4.4 Slika 6: **Novi primeri sladkorne bolezni, zdravljeni z zdravili za zniževanje glukoze v krvi, po starostnih skupinah in spolu, Slovenija, 2021 in odmik od leta 2017**

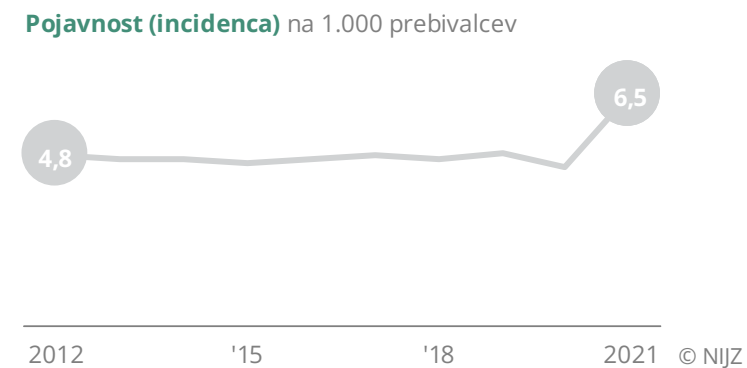


Viri: Evidenca porabe zdravil, izdanih na recept (NIJZ 64)

V letu 2021 je bilo novih prejemnikov zdravil za zdravljenje sladkornih bolezni 13.620, kar je za 4.121 (43 %) oseb več kot v letu 2020.

**Med novoodkritimi bolniki je več moških. Tveganje za pojav sladkorne bolezni se pri moških izrazito poveča po 50. letu in ostane visoko v starejših skupinah.**

2.4.4 Slika 7: **Novi prejemniki zdravil za zdravljenje sladkorne bolezni, Slovenija, 2012–2021**



Viri: Evidenca porabe zdravil, izdanih na recept (NIJZ 64)

V Sloveniji je bilo v obdobju 2012–2020 vsako leto približno 10.000 novih prejemnikov zdravil za zniževanje glukoze v krvi.

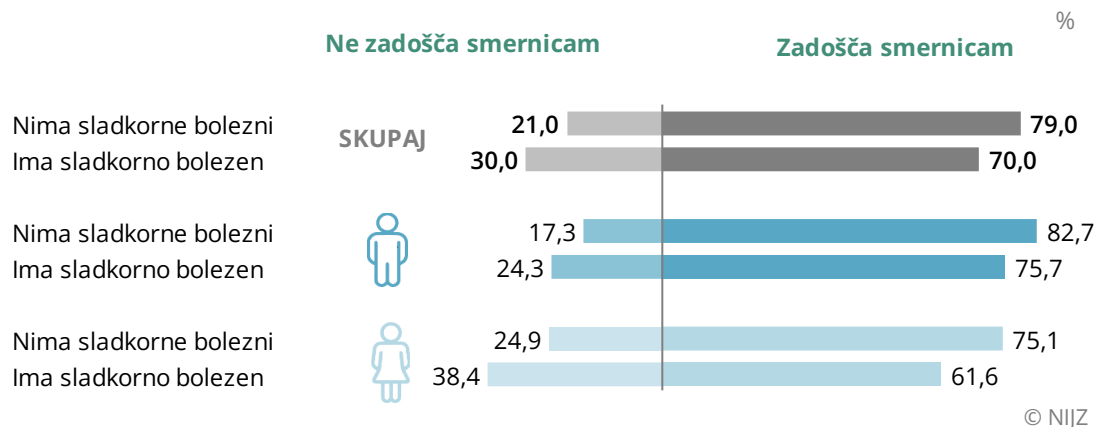
Stopnja pojavnosti (incidence) je bila v tem obdobju dokaj stalna – okvirno 4,7, **vendar se je v letu 2021 zelo povečala, in sicer na 6,5. Medletni porast je zelo velik.**





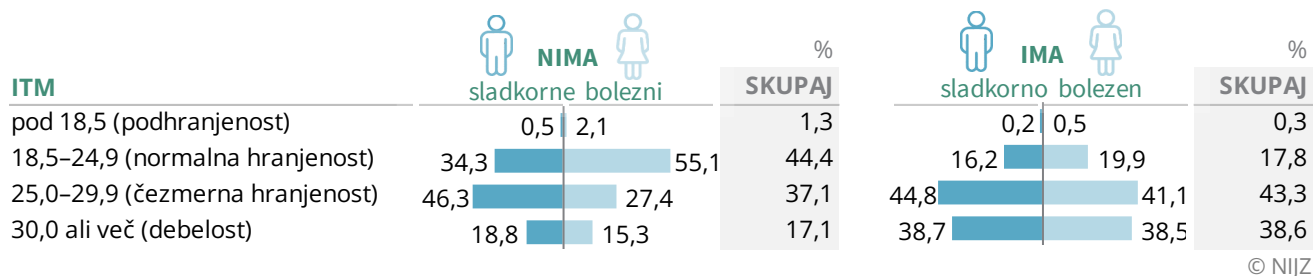
### III. DEJAVNIKI TVEGANJA

2.4.4 Slika 8: **Delež telesno nedejavnega prebivalstva** glede na diagnozo sladkorna bolezen, po spolu in smernicah, Slovenija, 2020



Viri: Raziskava Z zdravjem poveza vedenjski slog (CINDI), NIJZ, 2020

2.4.4 Tabela 4: **Odrasli prebivalci (18–74 let) glede na indeks telesne mase in prisotnost sladkorne bolezni** po spolu, Slovenija, 2020



Viri: Raziskava Z zdravjem povezan vedenjski slog (CINDI), 2020

**Med bolniki s sladkorno boleznijo je tako pri moških kot ženskah čezmerna telesna masa pogostejša kot v splošni populaciji.**

Čezmerna hranjenost je prisotna pri 43 % oseb s sladkorno boleznijo (18–74 let), debelost pa pri 39 %.



## REGIONALNI DEL

### I. RAZŠIRJENOST (PREVALENCA)

2.4.4 Tabela 5: Število prejemnikov zdravil za zniževanje glukoze v krvi, stopnja razširjenosti (prevalence) in starostno standardizirane stopnje razširjenosti (prevalence) po statističnih regijah, Slovenija, 2021

	Pomurska	Podravska	Koroška	Savinjska	Zasavska	Posavska	Jugovzhodna Slovenija	Osrednjeslovenska	Gorenjska	Primorsko-notranjska	Goriška	Obalno-kraška	SLOVENIJA
Število oseb s sladkorno boleznijo (18 let in več)	7.798	19.775	4.488	16.843	4.281	5.362	8.471	28.412	11.448	3.134	6.329	6.385	122.726
Stopnja razširjenosti (prevalence) na 100 preb. (18 let in več)	8,07	7,23	7,68	7,94	9,07	8,59	7,19	6,28	6,67	7,20	6,49	6,46	7,09
SSS razširjenosti (prevalence) na 100 preb. (18 let in več)	7,0	6,8	7,0	7,5	8,2	7,8	6,9	6,4	6,3	6,6	5,7	5,9	6,7
Moški	8,1	7,8	8,1	8,7	9,3	8,9	8,0	7,7	7,4	7,8	6,8	7,0	7,9
Ženske	6,0	5,8	5,9	6,4	7,2	6,8	5,9	5,3	5,4	5,4	4,7	4,9	5,7

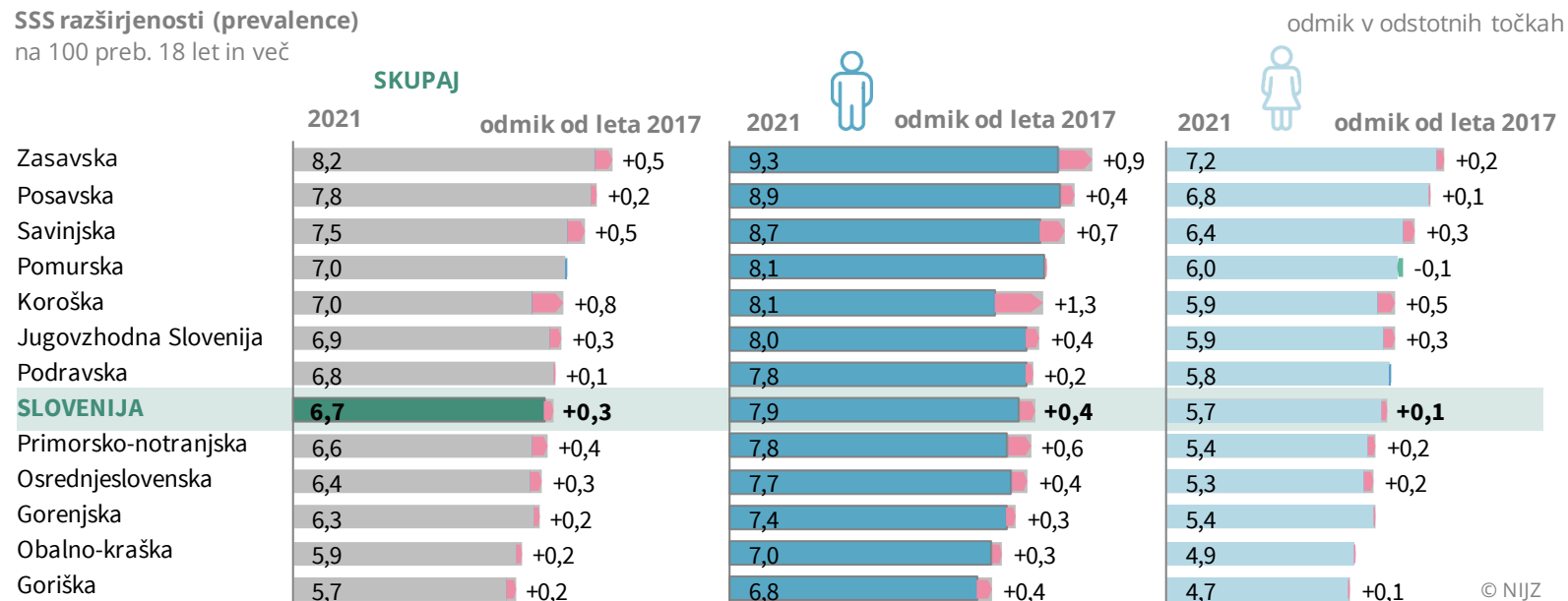
Viri: Evidenca porabe zdravil, izdanih na recept (NIJZ 64)



2.4.4 Slika 9: **Starostno standardizirana stopnja razširjenosti (prevalence) z zdravili zdravljene sladkorne bolezni pri prebivalcih, starih 18 in več let po statističnih regijah in spolu, Slovenija, 2021 in odmik od leta 2017**

**SSS razširjenosti (prevalence)**

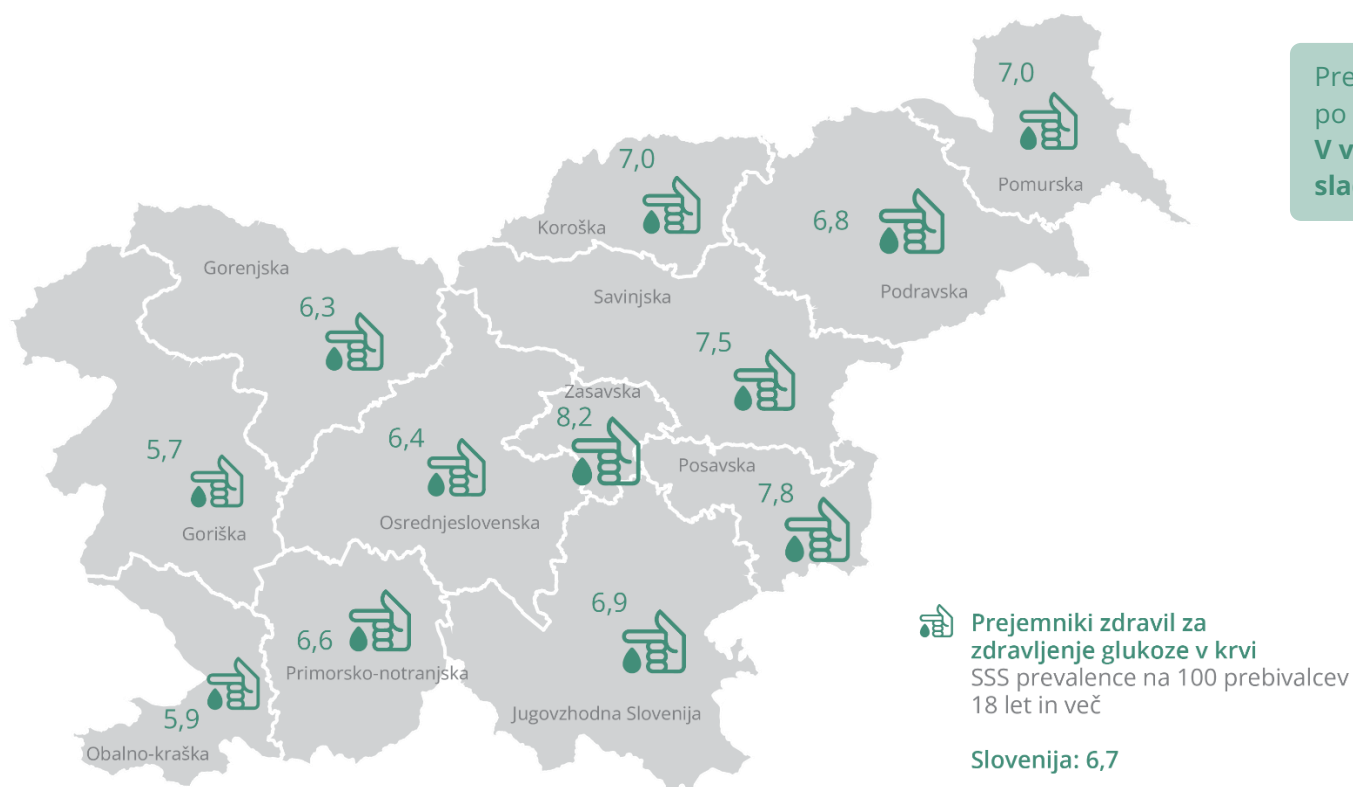
na 100 preb. 18 let in več



Viri: Evidenca porabe zdravil, izdanih na recept (NIJZ 64)



2.4.4 Slika 10: **Geoprostorska porazdelitev starostno standardizirane stopnje razširjenosti (prevalence) z zdravili zdravljene sladkorne bolezni pri prebivalcih, starih 18 in več let po statističnih regijah, Slovenija, 2021**



Pregled razširjenosti sladkorne bolezni po regijah kaže velike razlike. **V vzhodnem delu države je sladkorna bolezen pogostejša.**

Viri: Evidenca porabe zdravil izdanih na recept (NIJZ 64)

**Največjo stopnjo** z zdravili zdravljene sladkorne bolezni imajo zasavska, posavska, savinjska, pomurska in koroška regija. Na večje zdravstvene potrebe nekaterih populacij opozarjajo tudi trendi prevalence sladkorne bolezni po regijah.

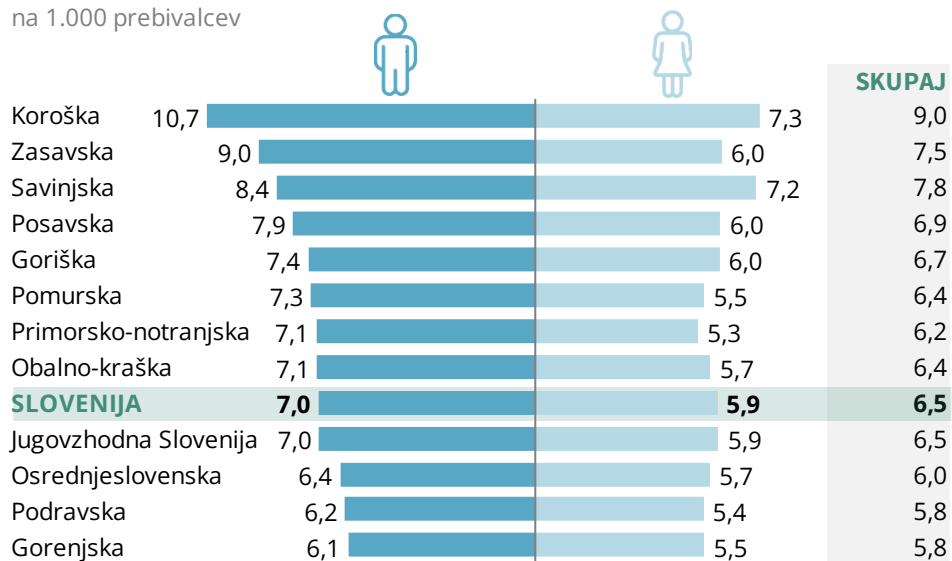
Vzrokov za razlike je več. Od območja do območja se vzroki nekoliko razlikujejo. V vseh primerih imata **pomemben vpliv razširjenost in intenzivnost dejavnikov tveganja**, kot so manj zdrav način prehranjevanja, čezmerna prehranjenost, neustrezna telesna dejavnost in kajenje, ki prispevajo tako k nastanku sladkorne bolezni kot tudi pojavu nekaterih drugih kroničnih bolezni.



## II. POJAVNOST (INCIDENCA)

2.4.4 Slika 11: **Pojavnost (incidenca) z zdravili zdravljene sladkorne bolezni pri prebivalcih vseh starosti po spolu in statističnih regijah, Slovenija, 2021**

**Pojavnost (incidenca)**  
na 1.000 prebivalcev



Stopnja pojavnosti (incidence) z zdravili zdravljene sladkorne bolezni (število oseb, ki so v tem letu prejele zdravila za zniževanje glukoze v krvi, v predhodnih dveh letih pa jih niso prejemale, na 1.000 prebivalcev) je bila v letu 2021:

- **najvišja** v koroški,
- **najmanjša** v podravski in gorenjski regiji.

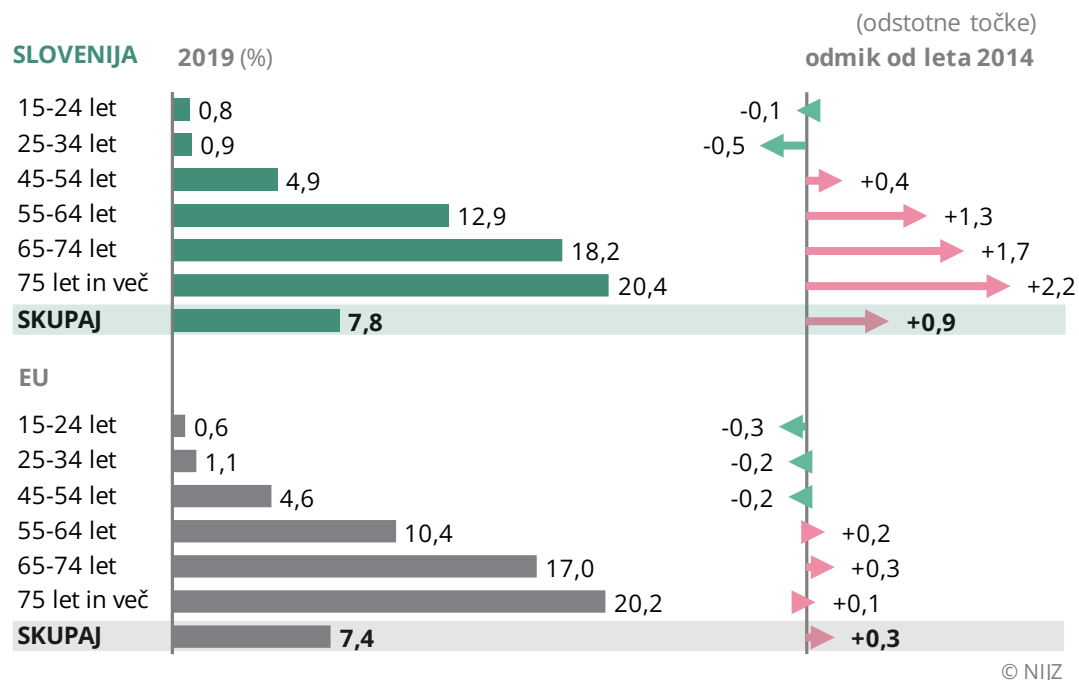
© NIJZ

Viri: Evidenca porabe zdravil, izdanih na recept (NIJZ 64)



## MEDNARODNE PRIMERJAVE

2.4.4 Slika 12: **Osebe, ki so v Nacionalni raziskavi o zdravju in zdravstvenem varstvu (EHIS) pritrdilno odgovorile, da imajo sladkorno bolezen, po starosti, Slovenija in povprečje EU, 2019 in odmik od leta 2014**



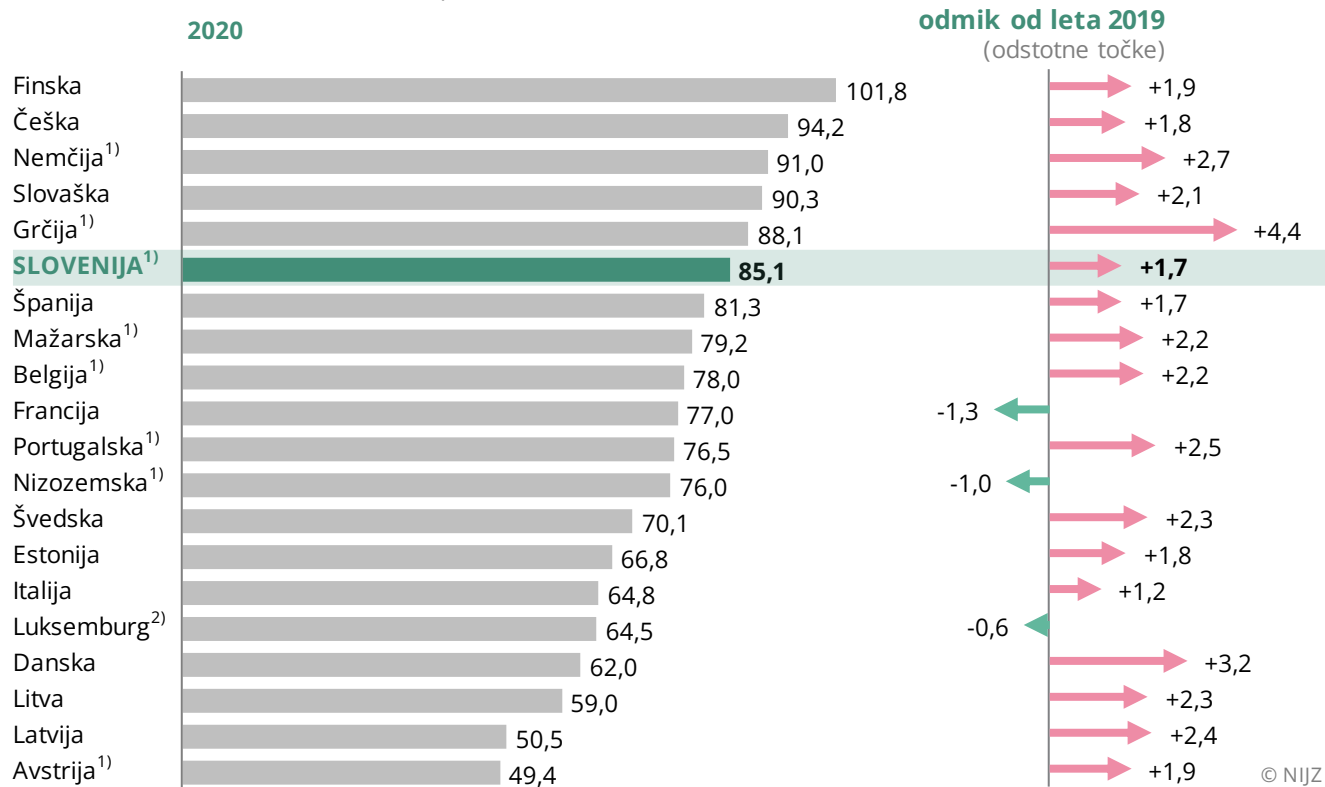
Slovenija je v primerjavi z državami EU, ki so sodelovale v raziskavi, **v srednjem območju** po pogostosti samoporočane sladkorne bolezni. Glede na rezultate raziskave je znašala pojavnost leta 2019 v Sloveniji 7,8 %, v EU pa 7,4 % med prebivalci, starimi 15 in več let.

Viri: Eurostat, <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>, 17. 11. 2022



2.4.4 Slika 13: **Poraba zdravil za sladkorno bolezen**, Slovenija in nekatere države EU, 2020 in odmik od leta 2019

Definirani dnevni odmerek na 1.000 prebivalcev na dan



Slovenija je bila po predpisanih zdravilih za sladkorno bolezen na 6. mestu med 20 državami EU.

<sup>1)</sup> Odstopanje od definicije

<sup>2)</sup> Odstopanje od definicije, Ocenjena vrednost za leto 2020

Viri: OECD, <https://stats.oecd.org/>, 17. 11. 2022



## DEFINICIJE

OKRAJŠAVA	NAZIV	DEFINICIJA	DODATNA POJASNILA	ANGL. IZRAZ
SB	Sladkorna bolezen	<p>Tip 2 Sladkorna bolezen (SB) tip 2 je presnovna bolezen, za katero je značilna povečana koncentracija glukoze v krvi, ki nastane zaradi pomanjkanja hormona inzulina in zmanjšane odzivnosti celic in tkiv na inzulini.</p> <p>Tip 1 Sladkorna bolezen tipa 1 je presnovna bolezen, za katero je značilno hitro prenehanje nastajanja inzulina in v večini primerov nastopi v otroštvu ali mladostniški dobi.</p> <p>Nosečniška SB Nosečnostna sladkorna bolezen je oblika sladkorne bolezni, ki jo odkrijemo v nosečnosti in v večjem deležu primerov izzveni v nekaj mesecih po porodu, vendar je to skupina z večjim tveganjem za razvoj sladkorne bolezni.</p>		Diabetes
	<b>Razširjenost (prevalenca)</b>	Razširjenost (prevalenca) bolezni pomeni število vseh oseb z določenim problemom (bolezen) v točno določeni populaciji v določenem letu, ne glede na to, kdaj so zbolele.	Celotna prevalenca obsega vse prebivalce, ki so ogroženi za pojav določenega problema (bolezni), in vse osebe s problemom (bolnike), ne glede na to, kako dolgo pred datumom izračuna so zbolele.	Prevalence
	<b>Stopnja razširjenosti (prevalenčna stopnja)</b>	Prevalenčna stopnja se izračuna tako, da se število vseh oseb, ki imajo določen proučevani problem (bolezen) postavi v razmerje s številom prebivalcev, ki so ogroženi za ta problem.	Stopnje izražamo na 100, 1.000, 10.000 ali 100.000 prebivalcev v določeni populaciji na določen dan (običajno zadnji dan v koledarskem letu).	Prevalence rate
	<b>Ogrožena populacija</b>	Ogrožena populacija je skupina ljudi, za katere obstaja možnost, da bodo dobili proučevani problem (bolezen).	Ogroženo populacijo je treba natančno opredeliti (prebivalci določenega območja, starostne skupine ipd.).	Population at risk
	<b>Pojavnost (incidenca)</b>	Pojavnost (incidenca) pomeni število novih primerov ali dogodkov (bolezni), ki se pojavijo v določeni populaciji v opazovanem obdobju, običajno v enem koledarskem letu.	Novi primeri: pomeni absolutno število vseh novih primerov, ki nikoli prej oz. do tega leta niso imele diagnosticirane sladkorne bolezni (do zdaj niso prejemale teh zdravil) oz. je bila prekinitev 2 leti.	Incidence
	<b>Stopnja pojavnosti (incidenčna stopnja)</b>	Incidenčna stopnja se izračuna tako, da se število oseb, ki kažejo proučevani problem (bolezen), postavi v razmerje s celotno (za ta problem ogroženo) populacijo.	Stopnje izražamo na 100, 1.000, 10.000 ali 100.000 prebivalcev v določeni populaciji na določen dan (običajno zadnji dan v koledarskem letu).	Incidence rate





OKRAJŠAVA	NAZIV	DEFINICIJA	DODATNA POJASNILA	ANGL. IZRAZ
<b>SSS prevalence</b>	<b>Starostno standardizirana stopnja prevalence</b>	Starostno standardizirana stopnja je teoretična stopnja, ki nam pove, kakšna bi bila stopnja obolevnosti v opazovani populaciji, če bi bila starostna struktura enaka, kot je v standardni populaciji. Uporabljamo jo za primerjave populacij z različno starostno strukturo. (Definicija je prevzeta s spletnega portala SLORA – spletišče za dostop do podatkov o raku v Sloveniji in drugod.)	Uporablja se metoda direktne standardizacije, kjer se izračun stopnje incidence na 100.000 prebivalcev, razdeljen po 5-letnih starostnih skupinah, umeri s preračunom na standardno populacijo, kar izniči razlike v populaciji glede starosti prebivalstva posameznih držav/regij/teritorija. Ta postopek omogoči direktno primerjavo stopenj incidence po posameznih državah, ne glede na razlike v starostni strukturi prebivalstva posameznih držav/regij/teritorija. Za standardizacijo je uporabljena direktna metoda standardizacije, kjer je za standardno populacijo uporabljena evropska populacija iz leta 2013. Več informacij je dostopnih na: <a href="https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/5926869/KS-RA-13-028-EN.PDF/e713fa79-1add-44e8-b23d-5e8fa09b3f8f">https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/5926869/KS-RA-13-028-EN.PDF/e713fa79-1add-44e8-b23d-5e8fa09b3f8f</a> .	Age-standardized rate
<b>EHIS</b>	<b>Nacionalna raziskava o zdravju in zdravstvenem varstvu</b>	Nacionalna raziskava o zdravju in zdravstvenem varstvu EHIS (angl. European Health Interview Survey) je presečna anketna raziskava, katere namen je pridobiti informacije o tem, kakšno je zdravstveno stanje prebivalcev, kako pogosto uporabljajo različne zdravstvene storitve in kakšen je njihov življenjski slog, povezan z zdravjem.	Zadnjo Nacionalno raziskavo o zdravju in zdravstvenem varstvu v Sloveniji je leta 2019 izvedel NIJZ. V skladu z zakonom in po enotni metodologiji Eurostata so enako raziskavo v letu 2019 izvedle vse države članice EU, zato so njihovi izsledki mednarodno primerljivi. Ciljna populacija raziskave so prebivalci, stari 15 ali več let, ki živijo v zasebnih gospodinjstvih (niso institucionalizirani). Leta 2019 so bili podatki v Sloveniji zbrani s spletnim in osebnim anketiranjem na naslovih oseb, ki so bile izbrane v vzorec. Končna velikost vzorca je bila 9.900 oseb.	EHIS
<b>CINDI</b>	<b>Raziskava Z zdravjem povezan vedenjski slog</b>	Raziskava Z zdravjem povezan vedenjski slog je bila izvedena med odraslimi prebivalci Slovenije v letih 2001, 2004, 2008, 2012, 2016 in 2020. Njen namen je odkrivanje razširjenosti in medsebojne povezanosti dejavnikov tveganja za nenalezljive bolezni pri odraslih, in sicer glede kadilskih, pivskih, prehranjevalnih in gibalnih navad, pa tudi glede obnašanja v zvezi z varnostjo v cestnem prometu in glede koriščenja nekaterih zdravstvenih storitev. Na osnovi zbranih podatkov bo lažje oblikovati prihodnje programe za izboljšanje zdravja vseh prebivalcev Slovenije, podatki pa so v pomoč tudi pri smiselnem načrtovanju preventivnih zdravstvenih aktivnosti.	Vzorčni okvir za pripravo vzorca je predstavljal Centralni register prebivalstva. Vzorec je pripravil Statistični urad Republike Slovenije na podlagi stratificiranega enostavnega slučajnega vzorčnega načrta. V vzorec je bilo vključenih 17.500 prebivalcev Slovenije, ki so bili na dan začetka anketiranja stari od 18 do vključno 74 let. Terenska faza ankete je potekala od 11. 5 do konca julija 2020. Končna skupna stopnja odgovora v raziskavi je bila 49,7 %, pri čemer je stopnja odgovora po pošti dosegla 24,9 %, stopnja odgovorov po spletu pa 24,8 %. V primerjavi z letom 2016 se je stopnja odzivnosti po spletu pomembno zvišala, in sicer kar za 12,6 %, kar pomeni, da s spletnim načinom anketiranja dosegamo vedno širši del populacije. Pri analizi trendov so bili prebivalci v starosti 18–24 let zaradi primerljivosti s podatki iz let 2008, 2012 in 2016 izključeni.	CINDI
<b>DID</b>	<b>Definirani dnevni odmerek na 1.000 prebivalcev na dan</b>	Definirani dnevni odmerek na 1.000 prebivalcev na dan je od SZO priporočen prikaz porabe ambulantno predpisanih zdravil.	Izračuna se na podlagi celoletne porabe zdravil v določeni skupini ATC (v DDD) in števila prebivalcev v določenem letu (na dan 30. 6.)	DID



OKRAJŠAVA	NAZIV	DEFINICIJA	DODATNA POJASNILA	ANGL. IZRAZ
ATC	<b>Anatomsko-terapevtsko-kemična klasifikacija zdravil</b>	<p>Anatomsko-terapevtsko-kemična klasifikacija zdravil je mednarodni, univerzalni klasifikacijski sistem za razvrščanje zdravilnih učinkovin.</p> <p>Klasifikacijski sistem ATC razvršča zdravila glede na njihovo glavno indikacijo (pri večkomponentnih zdravilih se indikacija nanaša na glavno učinkovino).</p> <p>Klasifikacijski sistem ATC temelji na naslednjem načelu: zdravilo (določajo ga sestava, jakost, farmacevtska oblika in pakiranje) ima lahko le eno oznako ATC, četudi ima več enako pomembnih glavnih indikacij. Če pa obstajajo zdravila z isto učinkovino v dveh ali več različnih jakostih ali različnih farmacevtskih oblikah z namenom, da bi dosegli drugačen terapevtski učinek, imajo tudi različne oznake ATC.</p> <p>Nekatere učinkovine imajo dve oznaki ali več oznak ATC za različno jakost, če so od nje odvisne različne indikacije.</p>		<p>The WHO                      Anatomical                      Therapeutic                      Chemical (ATC)                      classification</p>



## SEZNAM SLIK

2.4.4 Slika 1: <b>Nekaj dejstev o sladkorni bolezni</b> , 2021 .....	2
2.4.4 Slika 2: <b>Prejemniki zdravil za zniževanje glukoze v krvi</b> po starostnih skupinah, Slovenija, 2012–2021 .....	4
2.4.4 Slika 3: <b>Hospitalizacije zaradi sladkorne bolezni</b> , Slovenija, 2012–2021 .....	4
2.4.4 Slika 4: <b>Standardizirana stopnja umrljivosti zaradi sladkorne bolezni</b> , 2012–2021, Slovenija .....	4
2.4.4 Slika 5: <b>Prejemniki zdravil za zniževanje glukoze v krvi</b> po starostnih skupinah, Slovenija, odmik leta 2021 od leta 2012 .....	6
2.4.4. Slika 6: <b>Novi primeri sladkorne bolezni</b> , zdravljene z zdravili za zniževanje glukoze v krvi, po starostnih skupinah in spolu, Slovenija, 2021 in odmik od leta 2017 .....	8
2.4.4. Slika 7: <b>Novi prejemniki zdravil za zdravljenje sladkorne bolezni</b> , Slovenija, 2012–2021 .....	8
2.4.4 Slika 8: <b>Delež telesno nedejavnega prebivalstva</b> glede na diagnozo sladkorna bolezen, po spolu in smernicah, Slovenija, 2020 .....	9
2.4.4 Slika 9: <b>Starostno standardizirana stopnja razširjenosti (prevalence) z zdravili zdravljene sladkorne bolezni</b> pri prebivalcih, starih 18 in več let po statističnih regijah in spolu, Slovenija, 2021 in odmik od leta 2017 .....	11
2.4.4 Slika 10: <b>Geoprostorska porazdelitev starostno standardizirane stopnje razširjenosti (prevalence) z zdravili zdravljene sladkorne bolezni</b> pri prebivalcih, starih 18 in več let po statističnih regijah, Slovenija, 2021 .....	12
2.4.4 Slika 11: <b>Pojavnost (incidenca) z zdravili zdravljene sladkorne bolezni</b> pri prebivalcih vseh starosti po spolu in statističnih regijah, Slovenija, 2021 .....	13
2.4.4 Slika 12: <b>Osebe, ki so v Nacionalni raziskavi o zdravju in zdravstvenem varstvu (EHIS) pritrdilno odgovorile, da imajo sladkorno bolezen</b> , po starosti, Slovenija in povprečje EU, 2019 in odmik od leta 2014 .....	14
2.4.4 Slika 13: <b>Poraba zdravil za sladkorno bolezen</b> , Slovenija in nekatere države EU, 2020 in odmik od leta 2019 .....	15

## SEZNAM TABEL

2.4.4 Tabela 1: <b>Prejemniki zdravil za zniževanje glukoze v krvi in starostno specifična stopnja prevalence z zdravili zdravljene sladkorne bolezni</b> po spolu in starostnih skupinah, Slovenija, 2021 .....	5
2.4.4 Tabela 2: <b>Število prejemnikov zdravil za zniževanje glukoze v krvi, stopnja prevalence in starostno standardizirana stopnja prevalence na 100 prebivalcev 18 let in več</b> po spolu, Slovenija, 2012–2021 .....	6
2.4.4 Tabela 3: <b>Novi primeri z zdravili zdravljene sladkorne bolezni</b> po spolu in starostnih skupinah, Slovenija, 2021 .....	7
2.4.4 Tabela 4: <b>Odrasli prebivalci (18–74 let) glede na indeks telesne mase in prisotnost sladkorne bolezni po spolu</b> , Slovenija 2020 .....	9
2.4.4 Tabela 5: <b>Število prejemnikov zdravil za zniževanje glukoze v krvi, stopnja razširjenosti (prevalence) in starostno standardizirane stopnje razširjenosti (prevalence)</b> po statističnih regijah, Slovenija, 2021 .....	10